

ธรรมานุศาสตร์

พิธีบรรพชาอุปสมบท

การเตรียมการ

บริวาร ๘ ได้แก่

- ผ้าจีวร
- ผ้าสังฆาฏิ
- ผ้าสบง
- บาตรพร้อมถลกบาตร (ถุงบาตร)
- มีดโกน
- เข็มเย็บผ้าพร้อมด้าย
- ประคดเอา
- กระบอกกรองน้ำ (ธมกรก)

เครื่องบริวาร

เครื่องใช้ส่วนตัวอื่น ๆ จะมีมากขึ้นเพียงไรสุดแต่ความจำเป็นของแต่ละบุคคล เช่น เสื้อ ฝืนอน(ไ้ร่นุ่น) หมอน มุ้ง ผ้าห่มนอน ผ้าสบงและผ้าจีวร(เอาไว้ผลัดเปลี่ยน) รองเท้า (ไม่หุ้มส้น) ร่มกันแดดกันฝน ผ้าเช็ดตัว สบู่ แปรงสีฟัน ยาสีฟัน เป็นต้น

ไทยธรรม

ไทยธรรมถวายพระอุปัชฌาย์

- เครื่องสักการะ (ธูปเทียนแพและดอกไม้กระถาง)
- เครื่องสักการะขอนิสัยจากพระอุปัชฌาย์ (ธูปเทียนแพและดอกไม้กระถาง)
- ผ้าไตร (มีหรือไม่มีก็ได้)
- ซองใส่ปัจจัยหรือใบปวารณา

ไทยธรรมถวายพระคู่สวด

- ผ้าไตร (มีหรือไม่มีก็ได้)
- เครื่องสักการะ(ดอกไม้ธูปเทียน ๒ ชุด สำหรับขอศีลและถวายท่าน)
- เครื่องไทยธรรม ๒ ชุด
- ซองปัจจัยหรือซองใบปวารณา

ไทยธรรมถวายพระอัครคัน

- เครื่องไทยธรรม
- ดอกไม้ธูปเทียน
- ซองปัจจัยหรือซองใบปวารณา
(ทั้งหมดนี้จัดตามจำนวนพระอัครคัน)

เครื่องประกอบ

- ผ้านุ่งนาค
- พานแว่นฟ้าวางไตร
- ตาลปัตร
- ย่าม
- ดอกไม้คลุมไตร
- เหยียนบาทโพรยทาน (พอสสมควร)
- ดอกบัว ๓ ดอก พร้อมธูป ๓ ดอก เทียน ๒ เล่ม (สำหรับนาค)

การปฏิบัติ (ตัวอย่างนี้เป็นการอุปสมบทหมู่ของข้าราชการกองทัพอากาศ)

- พิธีโกนผมนาค
- พิธีมอบผ้าไตรแก่นาค (บิดามารดาเป็นผู้มอบ)
- พิธีแห่ นาครอบอุโบสถ
- พิธีวันทาเสมา
- พิธีอุปสมบท โดยมีขั้นตอนปฏิบัติ ดังนี้
 - ประธานฯ จุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย กราบ ๓ ครั้ง (ถ้าสถานที่ไม่อำนวย ประธานสงฆ์เป็นผู้จุด)
 - อศจ. อาราธนาศีล – รับศีล
 - ประธานฯ ทำพิธีมอบผ้าไตรแก่นาคประมาณไม่เกิน ๕ นาค พอเป็นพิธี
 - ประธานฯ ประเคนเครื่องไทยธรรม และผ้าไตรแก่พระอุปัชฌาย์
 - น.ผู้ใหญ่ ประเคนเครื่องไทยธรรม และผ้าไตรแก่พระคู่สวด
 - พระสงฆ์ อนุโมทนา
 - ประธานฯ กรวดน้ำรับพร(เมื่อเสร็จขั้นตอนนี้แล้ว ประธานจะอยู่ร่วมพิธีต่อไปหรือจะกลับก็ได้)
- พระสงฆ์ ดำเนินพิธีอุปสมบทกรรมต่อไปจนเสร็จ

การปฏิบัติ (พิธีอุปสมบททั่วไป)

- โคนผมนาค
 - แห่นาครอบอุโบสถ
 - วันทาเสมา
 - นาคเข้าสู่อุโบสถ
 - นาคนั่งคุกเข่ากราบพระ ๓ ครั้ง
 - ได้เวลาอันควร นาครับผ้าไตรจากบิดามารดา (หันหน้าไปทางบิดามารดา คุกเข่ากราบ ๓ ครั้ง แล้วยืนมือไปรับผ้าไตรจากบิดามารดา)
 - นาคอุ้มผ้าไตร ถือเครื่องสักการะเดินเข้าเข้าไปหาพระอุปัชฌาย์
 - พระอุปัชฌาย์ดำเนินกรรมวิธีของท่านเสร็จแล้ว
 - นาคออกไปด้านหลังอุโบสถหรือพระอุโบสถ เปลี่ยนเสื้อผ้านุ่งห่มสบงจีวร
 - บิดามารดามอบตาลปัตรแก่นาค
 - นาคประเคนตาลปัตรและเครื่องสักการะแก่พระคู่สวดเพื่อขอศีล
 - บิดามารดาประเคนบาตรแก่สามเณร ๆ อุ้มประคองบาตรเดินเข้าเข้าไปหาพระอุปัชฌาย์
 - พระอุปัชฌาย์และพระคู่สวดดำเนินพิธีอุปสมบทกรรมจนเสร็จ
 - ประเคนเครื่องไทยธรรมแก่พระอุปัชฌาย์ พระคู่สวด และพระอันดับ
 - พระสงฆ์อนุโมทนา
 - พระใหม่และเจ้าภาพกรวดน้ำ รับพร
- เสร็จพิธี

หมายเหตุ ข้อปฏิบัตินี้เป็นเพียงพิธีการหนึ่งเท่านั้น เมื่อนำไปใช้ควรปรับให้เข้ากับ
ประเพณีท้องถิ่นด้วย

อ้างอิง

- คู่มือปฏิบัติพิธีธรรม. กองอนุศาสนาจารย์ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ. สำนักพิมพ์สหธรรมิก.
๒๕๕๕.